

La història de l'Àngela Clos, retrat d'una recerca

ROSA MARIA GIL TORT

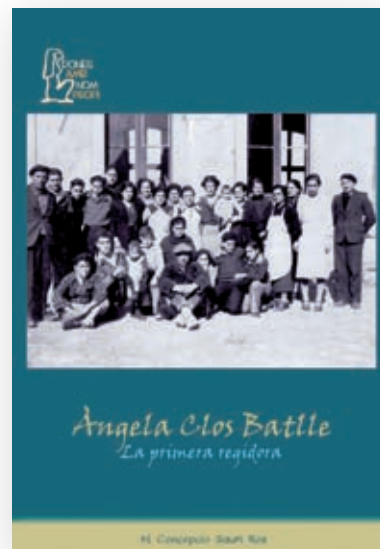
A les dones, sovint la vida ens empeny a respondre a reptes per als quals nosaltres mateixes, en enfrontar-nos-hi, no sabem ben bé si estem preparades. En moments com aquests és quan surt el que hom anomena la força de les dones, i es posa a prova l'ésser davant les circumstàncies. La Guerra Civil i el passat públic de les dones són un camp abonat per a històries d'aquesta mena. La de l'Àngela Clos i Batlle n'és un exemple que posa veu, rostre i arguments per a una gesta heroica de gent humil i treballadora.

No és ni serà la primera ni la darrera de les històries confegides amb els recursos de la memòria oral i la recerca en arxius i fotografies. La de l'Àngela és, però, una història singular, per la manera en què ha estat gestada i treballada, en mans d'una historiadora vocacional i una experta arxivera, la M. Concepció Saurí, de Palafrugell.

En el treball que ha portat a aquest llibre, la Conxa ha aconseguit amarar-se del passat no pas per empatia, òbvia, sinó

per la mestria amb què condueix i narra la recerca. Més enllà de la història de la primera regidora, el que realment enganxa és la narració del fet investigador, poder resseguir el camí entre la història oral, els records i la documentació. Un camí que els historiadors hem recorregut tantes vegades i que sempre ens resulta tan fascinant com la primera.

Trobem episodis magistrals, com l'arribada a la Jonquera i a Agullana, on transposa passat i present en el marc d'uns dies d'estiu dedicats a la recerca. Descripcions encara més emotives quan malauradament avui les hem de posar al costat del paisatge cendrós amb què ara hem de conviure. I tot condimentat per agudes observacions fruit de l'ull clínic femení: la veritable dimensió de la igualtat entre home i dona, la força d'esperit i presència d'ànim d'una jove de poble que esdevé vídua amb dues criatures camí de l'exili... amb les mateixes sabates amb què anava als plens de l'Ajuntament, a plaça i a portar els nens a escola.

MARIA CONCEPCIÓ SAURÍ

Àngela Clos Batlle, la primera regidora

Dones amb nom propi, 4
Associació de suport
a la dona de Palafrugell
Palafrugell, 2012. 119 p.

El llibre es completa amb un pròleg de Mary Nash i un text evocador de Jaume Guasch sobre les dones de la seva vida, dones a qui ell deu la vida, gairebé en sentit literal, d'ençà que, sent un nen, la guerra, l'exili i la valentia d'algunes dones varen marcar el seu destí.

Fonaments i contraforts d'un poeta

NURI SALVADOR

Tota una vida dedicada a la poesia i a la pintura, una vida que arriba als setanta anys, ha propiciat que l'editorial Ara Llibres demanés a l'artista una antologia dels poemes i dels poemes que l'han marcat i que, per tant, han influït en la seva obra. Perquè «els poemes penetren en les vides dels seus lectors i ajuden a conformar-les», Comadira ha dibuixat un esbós de la seva autobiografia a través d'aquests poemes. Seguint el fil de les veus poètiques que l'han acompanyat i guiat, ens mostra com s'ha construït

el seu jo poètic actual. Ens dóna pistes de la influència d'alguns poetes (Dante, Hölderlin, Pavese, Bassani, Auden, Lowell...) en la seva obra, esbossant el

El poeta ha llegit i rellegit, i els versos d'altres poetes s'han barrejat amb els seus i han conformat la seva obra

camí que hauran de seguir els seus futurs estudiosos.

En aquesta antologia personalíssima ens trobem, primer de tot, les darreres influències que ha rebut Narcís Comadira: els poetes polonesos Zagajewski, Zbigniew Herbert i Miłosz. Però, després d'aquest incís introductori, anirem descobrint les influències en l'ordre cronològic en què el poeta les va anar rebent. Des d'una infantesa marcada per les cançons populars que li cantava el seu pare a l'hora d'anar a dormir, passant pels poemes castellans dels seus anys d'escolar i pel